

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ZELENE TRANZICIJE

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš
i održivo gospodarenje otpadom

KLASA: UP/I-351-03/24-08/5
URBROJ: 517-05-1-1-24-5

Zagreb, 25. lipnja 2024.

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije na temelju odredbi članka 160. stavka 1. i članka 162. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) te odredbe članka 7. stavka 1. točke 1. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), daje

I N F O R M A C I J U
o zahtjevu nositelja zahvata za provedbu postupka procjene utjecaja na okoliš
sanacije eksploatacijske platforme Ivana D na eksploatacijskom polju
ugljikovodika „Sjeverni Jadran“

Tijelo nadležno za provedbu postupka je Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Radnička cesta 80, Zagreb.

Pravni temelj za vođenje postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš su odredbe članaka 76. do 94. Zakona o zaštiti okoliša i odredbe članaka 4. do 21. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17; dalje u tekstu: Uredba). Naime, za zahvate navedene u točki 13. *Izmjena zahvata iz Priloga I. i II. koja bi mogla imati značajan negativan utjecaj na okoliš, pri čemu značajan negativan utjecaj na okoliš na upit nositelja zahvata procjenjuje Ministarstvo mišljenjem, odnosno u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš* Priloga II. Uredbe, a vezano uz točku 40. *Eksploatacija mineralnih sirovina: 1. energetske mineralne sirovine: – ugljikovodici (nafta, prirodni plin, plinski kondenzat i zemni vosak)* Priloga I. Uredbe, ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš provodi Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije (dalje u tekstu: Ministarstvo). Ministarstvo je za sanaciju eksploatacijske platforme Ivana D na eksploatacijskom polju ugljikovodika „Sjeverni Jadran“ provelo postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš te 7. travnja 2023. godine donijelo Rješenje (KLASA: UP/-351-03/22-09/272; URBROJ: 517-05-1-1-23-18) da je potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš te da nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu. Sukladno navedenom, Ministarstvo je temeljem članka 84. stavaka 1. i 3. Zakona o zaštiti okoliša i članka 5. Uredbe nadležno tijelo za provedbu predmetnog postupka procjene utjecaja na okoliš.

Nositelj zahvata je INA – Industrija nafte d.d., Avenija Većeslava Holjevca 10, Zagreb.

Lokacija zahvata

Eksploatacijsko polje ugljikovodika „Sjeverni Jadran“ nalazi se u epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske, zauzima površinu 1 665,48 km², a utvrđeno je Rješenjem o utvrđivanju eksploatacijskog polja ugljikovodika „Sjeverni Jadran“ (KLASA: UP/I-310-01/15-03/158;

URBROJ: 526-04- 02/2-15-03 od 25. rujna 2015. godine). Na eksploatacijskom polju ugljikovodika „Sjeverni Jadran“ nalazi se ukupno 16 platformi: 15 eksploatacijskih platformi i jedna kompresorska platforma: Ana, Annamaria A, Ida A, Ida B, Ida C, Ika A, Ika B, Ika JZ, Irina, Vesna, Ivana A, Ivana B, Ivana C, Ivana D i Ivana E su eksploatacijske platforme, dok je Ivana K kompresorska platforma. Ivana D je eksploatacijski odobalni objekt/monopod, to jest satelitska platforma koja je instalirana oko 45 km od Grada Pule u Istarskoj županiji, na dubini mora od 41 m. Ivana D je najmanja od 20 odobalnih eksploatacijskih objekata u hrvatskom djelu Jadranskog mora. Istočno od eksploatacijskog polja Ivana, na udaljenosti oko 10 km nalaze se plinska polja Ana i Vesna, a južno na udaljenosti oko 40 km nalaze se plinska polja Ika, Ika JZ, Ida, Irina i Annamaria. Dubina mora na području polja Ivana iznosi 39 – 46 m. Izdvojeni prospekt Ilena nalazi se u jugoistočnom dijelu polja Ivana, u području između eksploatacijskih platformi Ivana B i Ivana C.

Sažeti opis zahvata

Platforma Ivana D izgrađena je 1999./2000. godine od strane NORTH ADRIATIC OFFSHORE S.r.l. te je instalirana 2000. godine od strane SAIPEM-a (članica ENI grupe u vrijeme izgradnje). Radovi su izvedeni pomoću bušačkog postrojenja Labin. Eksploatacijska platforma Ivana D je kao monopod dizajnirana za dvije bušotine te ima jednu eksploatacijsku bušotinu Ivana D-1 DIR i jednu praznu uvodnu kolonu. Proizvodnja plina je započela 2001. godine te je do 2020. godine iznosila 1 031 229 808 m³. Koordinate platforme Ivana D su E: 243 505,2; N: 4 965 568,4. Eksploatacijska platforma Ivana D bila je povezana s eksploatacijskom platformom Ivana E spojnim cjevovodima položenim na morsko dno duljine 4,3 km:

- plinovodom 6“,
- cjevovodom za slojnu vodu 3“,
- vodom instrumentalnog zraka od 2“.

Plin i slojna voda transportirali su se cjevovodom prema centralnoj platformi Ivana A. Eksploatacijska platforma Ivana D se sastojala od palube na tri razine spojene na centralnu kolonu platforme. Maksimalne dimenzije palube su 10 x 11 m. Centralna kolona sastojala se od:

- kružnog stupa: 2,5 m donji promjer, 1,8 m gornji promjer,
- baze: četiri uvodne kolone postavljene unutar kvadratne konstrukcije dimenzije 5,0 x 5,0 m.

Konstrukcija platforme je dizajnirana za smještaj: dvije uvodne kolone za bušotine [$\Phi = 20''$], sustava ušća dvije eksploatacijske bušotine, sustava prihvatnih i otpremnih čistačkih stanica, baklje i sustav za rasterećenje, separatora, hidrauličnog sustava, sustava distribucije instrumentalnog zraka, sustava odvodnje, sustava filtriranja procesne vode, dizalice, sustava navigacijskih sredstava, električnog sustava (fotonaponski), tri stojke odnosno uzlazne cijevi [$\Phi = 6''$, $3''$ i $2''$], jednog kesona [$\Phi = 12''$], pristaništa za brodove, žrtvene anode i katodne zaštite te ljestvi.

Eksploatacijska platforma Ivana D je usred jakog nevremena prevrtna u prosincu 2020. godine te je došlo do gubitka procesne komunikacije i navigacijskog sustava, a potom i vizualnog kontakta s nenastanjenom eksploatacijskom platformom Ivana D.

Kronološki slijed događaja na eksploatacijskoj platformi Ivana D je sljedeći:

- 5. prosinca 2020. godine: aktivacijom sustava za isključivanje u nuždi (engl. *ESD – Emergency Shut Down*) platforma je rasterećena te je pokrenuto zatvaranje dubinskog sigurnosnog ventila (engl. *SSSV - SubSurface Safety Valve*), glavnog i krilnog ventila na erupcijskom uređaju, kao i ventila prije odlaznog plinovoda prema platformi Ivana E;
- 6. prosinca 2020. godine: prijelom temeljne strukture eksploatacijske platforme, što je dovelo do prevrtanja – potapanja;
- 10. i 18. prosinca 2020. godine i 28. siječnja 2021. godine: izvršen je pregled morskog dna pomoću daljinski upravljivom robotskom ronilicom (eng. *ROV - Remote Operated Vehicle*).

Platforma Ivana D se nalazi na morskom dnu u horizontalnom položaju. U razdoblju od prosinca 2020. do danas proveden je 21 pregled i nadzor lokacije daljinski upravljanim robotskom ronilicom (ROV). Prije početka obavljanja ronilačkih radova, a radi sigurnosnih razloga, rasterećen je spojni plinovod između eksploatacijskih platformi Ivana D i Ivana E. Rasterećenje je obavljeno u kontroliranim uvjetima na eksploatacijskoj platformi Ivana E. Od prevrnuća eksploatacijske platforme Ivana D do rasterećenja spomenutog plinovoda nije uočen pad tlaka u istom, što govori

o dobroj strukturnoj cjelovitosti predmetnog plinovoda. Pregledima i nadzorom lokacije je ustanovljeno:

- objekt je u cijeloj svojoj dužini polegnut na morsko dno u poziciji geografski smjer JI – SZ na dubini 39 – 40 m,
- najviša točka platforme je baklja i nalazi se na dubini mora od 22 m te ne predstavlja opasnost za pomorski promet,
- piloti nisu spojeni na konstrukciju,
- uvodna kolona (*Conductor*), zajedno sa zaštitnom kolonom (*Casing*) i proizvodnim nizovima (*Production strings*) su savijeni, ali spojeni na strukturu eksploatacijske platforme.

Tijekom svih dosadašnjih pregleda nisu uočene promjene ili pomaci nadgrađa eksploatacijske platforme te nisu primijećena propuštanja plina što potvrđuje da je eksploatacijska platforma u sigurnom stanju i ne ugrožava morski okoliš. Također, s mjesta potonuća eksploatacijske platforme Ivana D uklonjene su sve potencijalno onečišćujuće tvari s morskog dna. Podvodni radovi su trajali u razdoblju od 11. do 15. travnja 2022. godine, prilikom kojih su uklonjene sve potencijalne onečišćujuće tvari, kao što su solarni paneli i baterije iz ormara. Radovi su obavljani pomoću plutajuće dizalice „ZVONKO“ uz pomoć ROV-a. Nakon uvida u situaciju na dnu mora, napravljen je plan ronjenja i postupak vađenja baterija i solarnih panela na površinu. Na temelju vizualnog pregleda potopljene platforme Ivana D te analizom stanja ušća bušotine Ivana D-1 DIR proces trajnog napuštanja bušotine izvršen je u razdoblju od travnja do lipnja 2023. godine. Inertizacija plinovoda Ivana D – Ivana E (istiskivanje zaostalog plina u plinovodu morskom vodom) obavljena je u razdoblju od 8. do 18. travnja 2023. godine, a bušotina Ivana D-1 DIR je trajno napuštena naftno-rudarskim radovima provedenim u razdoblju od 3. svibnja do 18. lipnja 2023. godine. Tom je prilikom baklja, koja je do tada predstavljala najvišu točku platforme, uklonjena i položena na morsko dno, čime se najviša točka platforme nalazi na dubini mora od 30 m (iznad platforme je 30 m slobodnog vodenog stupca) te ne predstavlja opasnost za pomorski promet. Trenutno se na lokaciji prevrnute platforme Ivana D nalazi signalna plutača. Provedenim naftno-rudarskim radovima trajnog napuštanja kanala bušotine Ivana D-1 DIR i rasterećenja (inertizacije) plinovoda Ivana D-Ivana E, stvoreni su preduvjeti za sanaciju eksploatacijske platforme Ivana D i navedenom je zahvatu moguće pristupiti. Tijekom radnog vijeka eksploatacijske platforme Ivana D podvodni dio konstrukcije je predstavljao stanište velikog broja vrsta morske flore i faune. Izvješća o analizi obraštaja na nogarima platforme i biološko- ekotoksikološka analiza uzoraka dagnji s nogu platforme te uzoraka morske vode na području platforme Ivana D, obavljena tijekom 2018. godine, potvrđuju da proizvodne aktivnosti na platformi Ivana D nisu negativno utjecale na naseljavanje i razvoj obraštaja, kao ni na same obraštajne organizme u bilo kojem dijelu platforme. Nakon potonuća platforme obavljen je pregled biorazolikosti (obraštaja) platforme Ivana D na temelju materijala snimljenog tijekom prosinca 2020. godine, koji je potvrdio da je obraštajna zajednica nakon potonuća platforme ostala gotovo nepromijenjena u odnosu na prethodne rezultate pregleda. Varijante provedba planiranog zahvata su:

- VARIJANTA A: predstavlja sanaciju eksploatacijske platforme Ivana D djelomičnim uklanjanjem, koje podrazumijeva sanaciju strukture ostavljanjem na morskom dnu, gdje ista nastavlja postojati kao umjetni greben. Pri tome se termin „djelomično“ odnosi na demontažu dijelova strukture platforme, koji potencijalno predstavljaju izvor zagađenja ili u određenoj mjeri predstavljaju ograničavajući faktor za sigurnu plovidbu.
- VARIJANTA B: predstavlja sanaciju eksploatacijske platforme Ivana D potpunim uklanjanjem platforme, koje podrazumijeva postupak uklanjanja čitave strukture odobalnog objekta s morskog dna pomoću brodova, koji su opremljeni potrebnim radnim sredstvima. Navedeno je ostvarivo uklanjanjem platforme u jednom manevru podizanja uz korištenje teglenice opremljene s dvije dizalice s fiksnim nogama ili u tri manevra podizanja pomoću grede za podizanje, pri čemu se platforma reže u tri dijela.

Predmetnom Studijom jednakovrijedno su opisane VARIJANTA A i VARIJANTA B kao varijante izvedbe planiranog zahvata sanacije eksploatacijske platforme Ivana D na eksploatacijskom polju ugljikovodika „Sjeverni Jadran“ te je za iste opisan i procijenjen utjecaj na okoliš i predložene odgovarajuće mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša.

Sažetak postupka

Ministarstvo odlukom imenuje savjetodavno stručno povjerenstvo iz redova stručnjaka, predstavnika tijela određenih posebnim propisom, predstavnika jedinica lokalne i regionalne samouprave te predstavnika ministarstava. Povjerenstvo radi na sjednicama, daje prijedlog za upućivanje studije na javnu raspravu i na kraju donosi mišljenje o prihvatljivosti zahvata. Ministarstvo razmatra prijedlog povjerenstva i donosi odluku o upućivanju studije na javnu raspravu te razmatra mišljenje povjerenstva i donosi rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš.

Nadležna tijela i pravne osobe s javnim ovlastima – sudionici u postupku:

- Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Uprava za zaštitu prirode
- Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Uprava za klimatsku tranziciju
- Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora
- Ministarstvo gospodarstva, Uprava za energetiku
- Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Uprava za prostorno uređenje i dozvole državnog značaja
- Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite, Inspekcija zaštite od požara i civilne zaštite
- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
- Istarska županija, Upravni odjel za održivi razvoj

Način očitovanja javnosti i zainteresirane javnosti na informaciju

Očitovanje javnosti i zainteresirane javnosti na informaciju o zahtjevu temeljem članka 7. stavka 1. točke 1. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša ne provodi se jer se u postupku po tom zahtjevu provodi javna rasprava.

Način informiranja i sudjelovanja javnosti i zainteresirane javnosti u postupku

U ovom postupku zainteresirana javnost moći će sudjelovati na javnoj raspravi o studiji o utjecaju na okoliš sanacije eksploatacijske platforme Ivana D na eksploatacijskom polju ugljikovodika „Sjeverni Jadran“, koju je u travnju 2024. godine izradio ovlaštenik Rudarsko-geološko-naftni fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Za vrijeme javne rasprave, koja ne može biti kraća od 30 dana, održat će se javni uvid u Studiju i javno izlaganje o zahvatu. Obavijest o vremenu i mjestu održavanja javnog uvida i javnog izlaganja, načinu sudjelovanja javnosti, kao i o nacrtu rješenja i o rješenju donesenom povodom predmetnog zahvata bit će objavljena na internetskim stranicama Ministarstva (<https://mingo.gov.hr/>).

